Adaus la numĕrul 236 al „Dreptăţii“.

FOAIA DE DUMINECĂ

A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Nrul 44. Timişoara, in 10 Noemvre (29 Octomvre) 1894. Anul I.

O sĕptĕmână neagră.

Timişoara, in 10 Noemvre 1894.

(Procese de presă contra foilor româneşti. Hotărîrea tablei din Dobriţin in procesul Dr Lucaciu. Nenorocirea de la Bistra. Legile politice-bisericeşti in casa magnaţilor. Moartea impĕratului Rusiei). Dacă adunăm intêmplările mai de frunte din sĕptĕmâna trecută, ce ne ating mai cu seamă pe noi Românii, videm că din nou trebue se insemnăm numai tot necasuri şi ştiri triste şi intêmplări neplăcute.

Intr'o sĕptĕmână intreagă noi Românii n'am avut de la stăpânitorii de aḑi nimic imbucurătoriu, nici un bine, numai tot apĕsări şi prigoniri.

In frunte la toate stau procesele de presă cele mai nouĕ. Se pare că aceste procese nu vor mai avé sfêrşit. Puternicii orbiţi de patimă cred, că prin astfel de procese, prin inchisori şi prin pedepse grele de bani vor pune de la un timp pumnul in gura foilor naţionale româneşti şi atunci apoi poporul român, lipsit fiind de apĕrători tari şi pe faţă, va amuţi de tot şi va ajunge mai uşor a fi slugă bună şi mută pentru alţi.

Dară puternicii se inşală amar aḑi. Dovadă sunt timpurile trecute. Necasuri au fost şi mai multe, prigoniri şi mai apĕsătoare; insĕ poporul n'a perit, ci s'a oţelit şi mai tare pentru luptă şi este şi aḑi gata la ori ce jertfă pentru limba sa naţională şi pentru drepturile limbei.

Se vedem dară unele din intêmplările cele mai de frunte.

Cererea de nulitate bine intemeiată in lege a osênditului redactor Moldovan, Curia din Pesta iute şi de grabă a respins'o. —

In 30 Octomvre s'a ţinut in Cluşiu un alt proces de presă contra „Tribunei“. Respunḑĕtoriul Balteş a fost din nou osêndit la douĕ luni temniţă ordinară, la plătirea cheltuielilor de proces şi din cauţia foii se vor lua 500 fl. —

Contra „Dreptăţii“ şi a „Foaiei de Duminecă“ se lucră din toate puterile şi ii se vor face procese de presă cum nu a mai avut doară nici o foaiă din impĕrăţia aceasta. In ḑilele trecute redactorul respunḑĕtoriu al acestor foi, Domnul Dr. V. Branişce, eară a fost chemat la tribunal in causa unui nou proces de presă. Redactorul insĕ n'a vrut nici de astadată se primească porunca de infaţişare, pentru că n'a fost scrisă şi făcută in limba română, aşa pre cum porunceşte limpede chiar şi legea. Puternicii insĕ işi inchid ochii şi-şi astupă urechile şi dau cu peptul inainte. Aḑi nu se poate spune incă ḑiua când se va ţiné aici acel proces de presă urieş de care se interesează cu trup cu suflet românimea toată. La timpul sĕu vom da de ştire toate de amĕruntul. —

Pre cum ştim, tribunalul criminal de la Satmare a osêndit pe părintele Dr. Vasilie Lucaciu la mai multe luni prinsoare fără a-l lăsa se vorbească, sĕ se apere in limba maicei sale, in limba română, pre cum ḑice şi legea ţĕrii. Apĕrătoriul părintelui Lucaciu, Domnul advocat din Lugoşiu Coriolan Brediceanu a dat recurs contra acelei sentenţe la tabla de la Dobriţin. In urma acelui recurs puternic tabla crăiască n'a avut incătrău, ci a trebuit sĕ se inchine, se respecteze legea şi se şteargă toată sentenţa de la Satmare. Tabla a trebuit se recunoască şi se o spună, că Românul are drept se vorbească şi sĕ se apere in limba sa naţională la astfel de procese. Apĕrătoriul insĕ n'a fost mulţumit cu judecata tablei, pentru că ea a fost prea uşoară şi a trecut preste alte lucruri, preste cari nu-i slobod se treacă, ci trebue se hotărească limpede despre toate punctele din recurs ori ii place ori ba. Vom vedea dară cum va judeca Curia, judeţul cel mai inalt in ţară.

Mulţi dintre cei pătimaşi s'au necăgit foc pentru sentenţa tablei de la Dobriţin, pentru că ei ar vré ca Românul se peară chiar şi cu dreptul in mână. Dară pentru noi Românii este o mare invĕţĕtură acel proces. Dacă legea este cu noi se şi lucrăm cu legea, fără teamă şi cu toată inima până la sfêrşit. Inaintea legii toţi fără deosebire suntem şi trebue se fim de o potrivă, de la ministru până la corturariul cel din urmă. —

Nici n'a amuţit ştirea despre groaznica nenorocire de la ocnele de cărbuni de la Anina şi am şi primit ştirea despre o altă nenorocire intêmplată eară intre Români. Moara de prav de puşcă de la Bistra, din munţii ardeleni ai lui Avram Iancu, a sburat in aer. Moara s'a nimicit de tot şi dintre lucrătorii români 17 inşi s'au nenorocit, anume 4 inşi au murit şi ceilalţi s'au rănit greu. Sguduirea a fost infricoşată şi s'a auḑit departe impregiur. Nenorocirea s'a intêmplat şi aici din negrigea mai marilor.

Pĕcătoşii dintre cei puternici insĕ nu se sfiiră a scorni, că şi la această nenorocire Românii ar fi de vină. —

Proiectele de legi despre primirea religiei jidane respinse odată in casa magnaţilor, eară vor ajunge se fie cernute in casa magnaţilor din Pesta. Oposiţia de acum a inceput a face tot ce ii este cu putinţă ca şi a doua oară se fie respinse acele ispite grele. Se pricepe că nici stăpânirea nu stă cu mânile in sîn, ci incearcă toate ca se isbutească şi ştim că stăpânirile de la noi ştiu multe face şi cu lege şi fără lege. Le vom vedé şi acele. Noi numai atâta le spunem, că cum işi vor săra aşa vor şi mânca, pentru că nouĕ nu ni teamă, că Românii se vor face jidani. —

Ştirea cea mai insemnată din lumea mare este, că ţarul sau impĕratul Rusiei, cel mai mare, mai puternic şi mai avut domnitoriu al Europei, Alesandru al treilea a murit in 1 Noemvre n. a. c. la 2 oare după ameaḑi in Livadia, după indelungate şi grele suferinţe, in vêrstă de 49 ani.

Toată lumea s'a intristat la ştirea morţii acestui impĕrat iubitoriu de pace. Numai foile jidoveşti de la noi au indresnit se scrie rĕu şi urît despre el, pentru că repausatul impĕrat iubea impĕrăţia sa şi popoarele ei şi le apĕra cu braţ tare contra sluşbaşilor mitarnici tirani şi contra mulţimei de jidani fără masă fără casă, cari numai inşelau şi storceau poporul bun şi nepriceput.

Este adevĕrat că Alesandru III n'a dat puterea stăpânirii din mâna sa; el n'a fost păpuşă neputincioasă, ci a fost tată bun şi drept pentru toate popoarele sale, pre cum trebue se fie toţi craii şi impĕraţii dacă vreau ca popoarele se-i iubească şi se apere tronul şi ţara lor in ori ce timp.

Repausatul impĕrat al Rusiei a păţit-o ca leul din poveste cu terfelitorii jidani. Până a trăit îi lingeau tălpile, necum se fie cutezat a circăi asupra lui. Acum dacă e mort geşeftarii dau in el. Aşa-i firea şi cinstea lor.

Imormêntarea remăşiţelor pământeşti ale repausatului domnitoriu rusesc se va intêmpla preste vr'o câteva ḑile in oraşul cel dintâiu al impĕrăţiei sale in Petrupole. Toată ţara va jeli şi va fi de faţă prin representanţii sĕi, asemene şi celelalte ţĕri şi puteri ale lumii, că-ci imormêntarea unui ţar este una din cele mai pompoase şi mai mari intêmplări din lume.

Virtuţile impĕratului Alesandru III au fost: dreptatea şi bunătatea şi simţul naţional neclătinat. El era rus in toată cugetarea, simţirea şi in toate faptele sale.

Următoriul repausatului Alesandru III pe tronul Rusiei este fiul sĕu cel mai mare Nicolae al doilea. Toată Rusia civilă şi militară a jurat credinţă noului impĕrat şi fratelui sĕu Alesandru.

Impĕratul Nicolae II, un bărbat intreg şi sănĕtos, născut in anul 1868, va lua de soţiă pe prinţesa Alix de Hessen, care a trecut deja la biserica orientală ortodoxă şi a primit numele de Alesandra Feodorovna. Incoronarea se va intêmpla mai târḑiu. Manifestul ce l'a dat ţĕrii noul impĕrat vorbeşte de pacea şi de fericirea popoarelor sale, pentru cari va lucra ca domnitoriu. —

Din necasurile poporului.

Din Valea-Almăjului, comitatul Caraş-Severin, ne scrie un raportor, că cele ce se intêmplă cu poporul in cercul notarial Bănia, Rudaria şi Gerbovaţiu sunt fără capĕt şi fără Dumneḑĕu. Oamenii tare amărîţi au dat jalbe şi pêri o grămadă şi toate intemeiate; dară toate se infundă unde se infundă şi poporul rĕmâne ca şi pân acuma necăgit şi dripit. Urmarea a fost apoi fapta desperată cu punerea dinamitei la fereasta notariului.

Mari fără de legi s'au intêmplat şi la alegerile comunale trecute. In notariatele Bozovici, Dalboşeţ, Prigor şi Prilipeţ s'au intêmplat d. e. in Februariu alegerile comunali, in notariatul Băniei insĕ numai la sfêrşitul lui Maiu şi şi atunci s'au intêmplat lucrurile aşa in cât poporul a trebuit se protesteze la ministeriu prin Dl advocat Dr. Ioan Popovici din Orşova.

Apoi alegerea de primariu in Greovaţiu incă e unică in feliul ei. Alesul primariu este un om de omeniă, insĕ ne mirăm numai, cum a putut primí oficiul fără sĕ ii se dee in seamă actele şi trebile oficiale.

Şi toate aceste sĕ se intêmple oare cu ştirea şi invoirea protopretorului de la Bozovici? Dară oare cei din fruntea comitatului de ce tac la toate aceste, de ce sufere atâtea lucruri deosebite tocmai in notariatul cercual al Băniei?

Ar fi timpul sosit sĕ se pună capĕt astorfel de lucruri şi stări ticăloase, căci dacă va merge incă tot aşa, apoi se prăpădeşte poporul intreg şi el va ajunge la starea cea mai desperată. Nu vom tăcea dară până nu se va face lege şi dreptate.

Grăbim a relata on. public cetitoriu o scenă tristă, comisă din partea fiilor lui Israil. Jidanul după ce-si umple punga din munca românului, apoi capĕtă gust de a-i bea şi sângele.

Mâna sacrilegă a puiului de jidan din comuna **Greovaţiu** comitatul Caraş-Severin, avù cutezanţa infamă, a descărca revolvĕrul asupra locuitoriului român neguţătoriu şi arendator George Cerbu din Greovaţiu.

Eată faptul ingrozitoriu:

Vineri seara, in ḑiua Cuvioasei Parascheva cătră 7 oare, un individ necunoscut a aruncat in bolta jidovului Simon Langer o beşică cu petroleu, de carea era atêrnată un fetil (coardă) in formă foarte simplă arangiată, din care se vede că făptuitoriul a fost un nepractic; se crede că respectivul cu aparatul sĕu a voit numai se intimideze pre jidan spre a-şi părăsí faptele sale nelegiuite. La aruncarea beşicuţei descrise in boltă, era numai puiul de jidan Adolf, cu un alt sătean inpretenit cu Iuda. Indată ce apărù beşica in mijlocul boltei, jidanul incuragiat de creştin o ţipă afară, producênd o neinsemnată pocnitură, nepotênd a face jidanului ceva rĕu. Pre respectivul făptuitoriu îl urmărí jidanul in fugă, dar nesuccesêndu-i a-l prinde se intoarse acasă infuriat, alergà la judele comunal, care nu locuia departe, îi enera casul cornut, şi-l recercă pre jude, că el ştie pre făptuitoriu, suspiţionênd pre neguţătoriul şi arendatoriul George Cerbu, că acela ar fi comis faptul. Judele — om slab de ânger — satisfăcù Iudei, luându-şi plăieşul se duse in sărite la casa românului, pre care-l aflà in bolta sa, şeḑênd la masă cu doui săteni. Judele pune intrebarea suspiţionatului, că unde a fost? la ce el replică nicăiri, de cât in grădina sa, aducênd oaia pre care o vede, se o taie mâne. Asemenea afirmară şi cei doui săteni, cari mai cu de vreme au fost in boltă. Judele luându-şi noapte bună, plecà, şi când fu la uşă, puiul de jidan descărcà revolverul asupra locuitoriului George Cerbu, lovindu-l in pept la partea dreaptă, făcêndu-i o rană mortuară. Puiul satanei nu fu mulţămit cu atâta, ci ţintind din nou asupra moribundului, in furia sa, glonţul nimereşte in umĕrul drept al plăieşului de din dĕrĕt.

Scena se petrecù in faţa judelui comunal şi ambii români căḑură victima jidovului; cel dintâiu după spusa medicului, nu e speranţă de viaţă; iar plăieşul n'a căpĕtat rană mortuară.

Apoi se auḑiţi voinicie şi curagiu de la tata Iţig cel bĕtrân, carele declară publice, că n'ar mai dorí sĕ se scoale cel puşcat, fie ce va fi cu feciorul sĕu.

Aşa-dară jidovul nu s'a mulţămit că a luat casa de pre cel puşcat (la licitaţie), ci a dorit se-i ia şi viaţa.

Impertinent este jidovul, intre 2000 de suflete pure române puşcă pre român fără frică şi temere in casa sa proprie.

Ne cuprinde mirarea, că ucigătoriul rabiat se lăsă liber, şi nu fu de loc deţinut.

Observăm că de comitea un român aceste crudelităţi cu fiii lui Israil, era inlănţat de la cap până la picioare.

Regretăm şi oftăm adânc perderea neguţătoriului şi arendatorului nostru român, carele a concurat cu cei doi jidovi din sat. Eată cum: Jidovii au inceput a vinde chilul de carne cu 32 cr.; ear românul cu 26 cr. Jidovul au vindut litra de rachie cu 30 cr.; ear românul cu 20 cr.

Mai ḑică cineva că românul e revoltător.

Doui călĕtori.

România.

Nunta de argint a MM. Lor Regele şi Regina României se va serba cu mare pompă la 3/15 Noemvre a. c. Pe acel timp vor fi convocate şi corpurile legiuitoare pentru a puté lua parte la festivităţi. Programul serbării incă nu este statorit. —

Botezul Domniţei Elisabeta. Sinaia era luni in sĕrbătoare pentru botezul tinerei principese Elisabeta. Soarele el insuş ţinuse sĕ ia parte la sĕrbătoare şi serviciul divin a putut fi celebrat pe o minunată, caldă şi luminoasă ḑi de primăvară cu ferestrele deschise.

La 2 oare precis galeria maurescă a cărei una din estremităţi fusese transformată in altar, se umplea de personagele poftite: la stânga se inşirau doamnele; la dreapta se aşeḑau membrii corpului diplomatic, miniştrii români generalul Manu şi dl G. Cantacuzino, preşedinţii Camerei şi Senatului, C. Schina şi Filitis, prim-preşedinte şi procuror general al Casaţiei, Ad. Cantacuzino, prim-president al Curţei de apel din Bucureşti, prinţul Dim. Ghica, dd. N. Creţulescu, Th. Rosetti, Dim. Sturdza, general Lahovari, şeful statului-major, Titu Maiorercu, Iacob Negruzzi, Gr. Triandafil, generalul Barozzi, Culianu, rectorul universităţei din Iaşi, Ianov, vicepreşedintele Senatului, dnii colonel Crăiniceanu, Dobrescu, Al. Ghica Brigadir, secretarii generali la resbel, domenii şi externe, dnii Duca şi Gr. Manu, directorii generali ai căilor ferate şi ai monopolurilor, drul Cantacuzino, dl Păun, dnii G. Lahovari şi Iarca, prim-president şi procuror general ai Curţei de compturi, dr. Felix, colonelul Capşa, dl Elefterescu, perfect de Prahova, primarul din Sinaia, şi toţi ofiţerii batalionului de vênători comandat de prinţul regal.

FOIŞOARA.

Doine din Bănat.

— Culese de Iulian Puticiu inv. in Pobda. —

Berea-şi vin răchie îmi place
Dar banii eu nu ştiu face,
Că ḑeu banii nu se fac
Fluerând ḑiua prin sat,
Numa banii aşa se fac
Când insară murgu inşală
Şi eşi pe pustă afară,
Nu căuta iarba mai grasă
Ci caută vaca mai grasă,
Când ajunge la omor
Fă din poivan folomoc,
Când ajungeam la vilag
Făceam poivanu culoc,
Şi aruncam la mârca 'n cap
Prindeam una, prindeam două,
Prindeam mama iepelor
Şi juganu cailor,
Şi sĕmênţa banilor;
Nici vorba nu-şi găta
Pân otnogia ajungea,
Şi-l lega şi-l fereca
Şi-'n temniţă îl băga;
Da robu din graiu grăia:
Căpitane neguriţă
Sloboḑi robu din temniţă,
Că io bani mulţi ţ'oi da
De toţi domnii s'or mira,
Cinci juncani tot de cinci ani
Care soare n'or vĕḑut,
Numa la umbră or crescut,
Pe sub foale îs rotocoale
Pe tot biţiu-i galbenu,
Pe tot cornu-i taleru.

Frunḑă verde frunḑuliţă
Am avut o mândruliţă,
Şi-am lăsat'o se mai crească
Minte in cap se-şi dobândească,
Până eu m'am deşteptat
Mândra mi s'a măritat,
Da de s'ar fi măritat
De la noi a treia casă
Inima mea e tot arsă,
Merg acasă la o oară
Măicuţa de subsuoară,
Mĕ ia 'mi pune de prânḑi
Eu nu pot mânca de plâns,
Măicuţa 'mi pune de cină
Eu suspin de la inimă,
Es afară suspinând
Numai tac ci tot plâng.
Nici n'am spus eu mândrei mele
Al meu dor intins de jele.
Nici n'am spus că o iubesc
De-al ei dor că mĕ topesc,
Insĕ inima 'mi şopteşte
Că şi dênsa mĕ iubeşte.
Spune Doamne ce se fac
Se vorbesc s'au se tot tac?!
Se-i spun doară ce simţesc
Cât de tare o iubesc,
Dar 'mi spune inima
Că in veci a fi a mea.

La masa la os de peşte
Marcu murgu potcoveşte,
Cu potcoave de argint
Cu cue de siminic,
Mândra şede şi-l pândeşte,

La 2 oare și-a făcut intrarea I. P. S. S. Mitropolitul primat cu clerul sĕu, și după s. Liturgie s'a introdus pruncul regal.

Cortejul regal, doui câte doui mergeau in cap. Dna Greceanu urma, ținênd in brațe pruncul regal, iar vêlul care acoperia pe mica princesă era ținut de colonelii Coandă și Robescu; dinderĕtul copilului au inaintat A. S. I. Ducesa de Coburg cu M. S. Regina și Prințesa Alexandra; Regele și Prințul Ferdinand pășiau la spate, apoi Doamnele de onoare. In acelaș timp musica militară executa rugăciunea de Mendelsohn.

M. S. Regina, nașa prințesei Elisabeta, a luat copilul in brațe; făclia a fost ținută de principesa Alexandra, și botezul a fost oficiat de Mitropolit.

După ceremonia religioasă Regina a presintat pruncul asistenților și s'a făcut un mic cerc; după un sfert de oară, in timpul căruia mica prințesă a fost recondusă la foișor lângă mama sa, ușile salei de mâncare au fost deschise și Majestățile Lor impreună cu Ducesa de Coburg și cu Principele Regal au primit felicitările persoanelor presinte, apoi a urmat un lunch servit cu somptuositatea obișnuită a castelului Peleș și numai la 4 oare Majestățile Lor au congediat pe invitați.

Regina și Ducesa de Coburg s'au intreținut cu fie-care persoană presentă cu o afabilitate care proba cât de adâncă era bucuria familiei regale.

Din legile țĕrii.

Legea despre economia și poliția de câmp.

Capul X.

Transgresiuni și pedepse.

(Continuare.)

§. 93. Transgresiune comite și se pedepsește cu mulctă de bani până la două sute corone acela:

a) care fură producte agricole din grădina de pomi, din viiă, din pomĕrie sau de pe câmp, sau care ia fără indreptățire, taie sau fură productele altuia nedesfăcute de pămênt intru cât prețul lucrului nu trece preste șeseḑeci de corone. Dară dacă la unul din aceste casuri sunt astfel de impregiurări, la cari furtul fără considerare la prețul obiectului se cualifică de crimă in temeiul codicelui criminal §. 336: acel cas formează crimă chiar și atunci dacă prețul obiectului furat nu trece preste șeseḑeci de corone. Esepțiune formează numai casul, dacă productele agricole se fură de pe locurile inșirate prin trecerea ingrăditurii, cari casuri formează transgresiuni dacă valoarea lucrurilor furate nu trece preste șeseḑeci de corone;

b) care nimicește, duce, transplântă la alt loc sau ruinează intr'adins sau sapă din loc semnele private de hotar sau de oprelniște;

c) care fără indreptățire ruinează, taie, rumpe, sfêrtică sau scoate cu sapa productele agricole, pomii, oltoaiele sau fruptele lor, intru cât dauna causată prin aceasta nu-i mai mare de șese corone.

In aceste casuri procedura se intentează numai la propunerea părții păgubite. In casul de sub punct c, procedura se dispune din oficiu dacă transgresiunea s'a comis față de pomi sau oltoaie de pe terenuri sau drumuri publici.

§. 94. Transgresiune comite și se poate pedepsi in bani până la 200 corone acela:

a) care fără indreptățire ruinează, nimicește, duce sau pune la alt loc instrumente de observare, semnele autorității sau insigniile inginerești, cari servesc spre scopuri economice, intru cât dauna causată nu trece preste șeseḑeci de corone;

b) care zălogește fără indreptățire;

c) care se nisuește se zădarnicească zălogirea indreptățită, intru cât fapta comisă nu se cualifică mai aspru pe basa paragrafilor 165 și 368 ai codicelui criminal;

d) care fără indreptățire ângustează, impinge in altă direcțiune, ară sau ruinează drumul de câmp comun dintre hotarĕ;

e) care aprinde chiar și a sa pleavă, gunoiul, tufiș public pe un astfel de loc, in cât de acolo se poate isca daună altuia și lasă focul fără supraveghiare, sau care causează din negrige cas de foc pe proprietatea altuia;

f) care fără indreptățire pășunează pe teritoriul altuia;

g) care dă fără certificat de prăsilă animale bărbătești altora spre scopuri de prăsire sau care dă astfel de animal dimpreună cu altfel de animale la pășune comună;

h) care fără indreptățire se căruță sau mână vite pe pămêntul altuia;

i) care nu respectează disposițiunile statorite cu privire la sistemul de sĕmĕnare și pășunare;

k) care aduce in circulațiune spre scopuri de cultivare semênță de lucernă sau de mohor plină de neghină;

l) care nu topește cânepa sau inul in locurile și cu modalitățile statorite de autoritate.

In casurile de sub b, e, f, h procedura se intentează la propunerea păgubitului, in casurile de sub a, c, d, i, k, l, se pornește din oficiu. (Va urma).

De lacremi abia-l zărește
De suspin d'abea grăește:
Du-mĕ bade du-mĕ dragă.
Da badea din graiu grăia:
Nu te pot mândruțo duce
Că mi murgu tinerel,
In picioare subțirel
D'abea-mi port dorul cu el.
Fă mĕ bade fă mĕ dragă,
Fă mĕ lumină de sĕu,
Pe tureacul cișmei tĕu,
Unde badeo-i insĕra
Io bine te-oi vedera,
Până murgu ți grija.
Fă mĕ Doamne ce mi face
Fă mĕ mĕr rosior
La badea pe peptul gol;
Fă mĕ Doamne ce mi face
Fă me burme și iuele
La badea pe degetele,
Când s'o duce sĕ se culce
Și o da se-și facă cruce
De mine aminte și-o aduce.

Cronică.

Românii din Torontal. Cu bucuriă ve dau de știre, că lucrul de sculptură la têmpla bisericei frumoase din Toracul-mic, l'au făcut cunoscuții nostri artiști naționali Nistor Bosioc și fii sĕi din comuna Berliște, cercul Iam, comitatul Caraș-Severin, cu suma licitațională de **1950 fl.** v. a. Lucrul acestor țĕreni artiști este de admirat și a mulțumit pe toți. Domniile lor insĕ au mai sculptat in dar 20 de scaune pe seama bisericei, pentru care lucru li se cuvine deplină mulțămită. Cu toții, comuna intreagă am vrut se-i insoțim pe sculptorii nostri până la Sarcia, când s'au dus acasă, insĕ ei in modestia lor, durere, au plecat mai nainte și noi nu le-am putut arĕta și acest semn de stimă și mulțumire. — P. C. econom.

Notariu și primariu suspendat. Despre trebile din Șipet ni se mai scrie, că comitatul a intărit hotărîrea adusă după voia notariului și a slăbănogului de primariu. In urma luptei și a protestului Românilor și a preoților nostri insĕ, notariul și primariul au fost suspendați din posturile lor și se va face cercetare disciplinară contra lor, pentru că prin acea hotărîre silită s'a făcut mare pagubă comunei Șipet, votându-se arendașului relaxare de preste patru mii de floreni. Este bine. Insĕ nu pricepem cum s'a intărit hotărîrea insași dacă mai marii s'au convins că prin acea se face mare pagubă comunei? Așteptăm sĕ se limpeḑească acest lucru tare șod.

Furt in Orșova. In biserica noastră română din Orșova in noaptea din 1 spre 2 Noemvre n. niște făcători de rele au deschis ușa bisericei cu puterea, au intrat in lăuntru și acolo au rupt bravele de la dulapul epitropiei; dară n'au aflat de cât lumini și 10 cr. bani. Le-au lăsat toate neatinse și s'au depărtat. De mirat este, că și invĕțĕtoriul și un chirieș locuesc in curtea bisericei, insĕ n'au simțit nimica.

Invĕțĕtoriu in Denta. Dl invĕțĕtoriu din Birda Ioan Doboșanu, a fost ales cu mare maioritate și insuflețire de invĕțĕtoriu la școala confesională din Denta. Decretul îl va primi din proxima ședință a ven. consistoriu diecesan. Dentenii au făcut o alegere nimerită.

Un primariu rar. Din Brăila (România) se scrie, că distinsul comerciant de acolo, dl V. P. Sassu, fiind ales de consiliul comunal, inainte cu ḑece ḑile, primariu al Brăilei, a declarat, că renunță la salariul sĕu de primariu, de **1000 lei** lunar, in favoarea societății copiilor sĕraci din Brăila, al căreia președinte este Dsa. Această faptă caracterisează destul de viu sentimentele nobile și generoase ale dlui Sassu.

Ce se intêmplă, când greșește dl fisolgăbirĕu? Despre o intêmplare hasliă comunică, sub titlul acesta, „Narodnie Noviny“: Un anumit solgăbirĕu a trimis notarilor sĕi o provocare in scris, ca sĕ se presenteze cu toții, impreună cu toți juḑii comunali, (primarii sătești) la oficiul solgăbirĕesc. In ḑiua, când erau sĕ se presenteze toți, se petrecù următoarea scenă! La dl fisolgăbirĕu intrà un notar, plin de noroiu, îi dădù bună ḑiua și îi raportà că după cum a fost porunca, sunt toți aici! apoi îl intrebà, ce dorește? Fisolgăbirĕul mulțămí și intrebà unde au rĕmas ceialalți? „Sunt in curte“, rĕspunde notarul. — „Chiamă-i pe toți inlăuntru, dle notar“. — Notarul, de tot surprins de această provocare, se uită umilit la dl fisolgăbirĕu, și îl intreabă, dacă nu cumva glumește? „Căci doară“, adause el, „nu voiu puté aduce aici aceste vite cornute“. — „Ce vorbești de vite cornute ori doară juḑii comunali au coarne? Mi se pare că ți-ai perdut mințile!“ — Nu, dle fisolgăbirĕu, căci eu nu am venit cu juḑii, ci am venit cu taurii, pe cari dvoastrĕ ați poruncit sĕ-i aduc cu mine, se vi-i presentez! — Tablou. — Neințelegerea s'a produs prin aceea, că dl fisolgăbirĕu, preocupat de sigur de vr'o ideiă mare salvatoare de patrie, a greșit in circulara, ce a adresat-o notarilor, și in loc de „birákat“ (pe juḑi) a scris „bikákat“ (taurii).

La catastrofa de la Anina. Referitoriu la catastrofa de la Anina i-se raportează lui „Südungarische Beform“ din loc, că mulţi din ţinutul nenorocirii se miră, că din ce motiv s'a iniciat o colectă de contribuiri pentru orfanii nenorociţilor tot acolo intre băieşi, căci societatea-proprietară s'a lăudat că va da 120.000 fl. şi va grigi prompt şi de ajuns pentru nenorociţii. Adevĕul insĕ este că prim-pretorul şi directorul au lucrat mână in mână şi au respândit ştiri cari de cari mai imbucurătoare numai pentru a molcomí pe nenorociţii remaşi orfani. E prea probabil că nefericiţii legitimi vor căpĕta foarte puţin, eară cei ilegitimi nimica. Corespondenţii ar face un bun serviţiu dacă ar urmări această treabă şi ne-ar informa prompt prin raporturi şi incunoştinţări prompte, esacte şi conştiencioase, căci direcţiunea este datoare a se ingrigí fără deosebire de toţi cei loviţi prin acea catastrofă.

Alegere de notariu. Din Utvin cercul pretorial al Timişorii, ni-se scrie că postul de notariu vacant al acelei comune s'a umplut prin alegere liberă. Anume dintre patru concurenţi s'a ales Domnul Nicolau Căpuţi cu maioritate de voturi.

O nouă carte funduară. Cu incepere din 1 Noemvre n. se inactivează oficiul cărţii funduare pe lângă judecătoria cercuală reg. din Recaş. De acest nou oficiu de carte funduară se vor ţiné comunele, Babşa, Bazoş, Belinţiu, Budinţiu, Bucoveţiu, Buzad, Brestovaţ, Araneac, Hissiaş, Hodoş, Ictar, Ianova, Iezvin, Chiseteu, Cralovet, Lucareţ, Mel-Nadăş, Petrovoselo, Paniova, Recaş, Susanovet, Şuştra, Stanciova, Teş, Topoloveţu-mare Topoloveţ-mic, Ioseffalva şi Gizelafalva, adecă 28 comune. In trebile cărţilor funduare dar de la 1 Noemvre incolo locuitorii din aceste comune au sĕ se adreseze oficiului cărţilor funduare din Recaş. Ar fi de dorit numai, ca funcţionarii noului oficiu de cărţi funduare se fie sirguincioşi, esacţi şi conştiencioşi, atunci folosul locuitorilor nu se poate nega.

Patroane de dinamit. In piaţa din Vinga un ucenic de mĕsariu a găsit şese patroane de dinamit. Le-a luat şi le-a dus a casă şi s'a jucat cu ele până când a esplodat una şi a rupt trei degete de la o mână a băiatului. Poliţia se nisueşte a erua că cum şi de unde vine dinamita pe stradă.

Un proroc mincinos. In comuna German, aproape de Ciacova, un anumit Craiovean şi-a jucat mendrele ca profet fals inşelând bieţii economi şi scoţind cu minciunile sale bani şi victualii de la ei. In urmă insĕ gendarmii au dat de el şi l'au pus la umbră la judecătoria reg. din Ciacova. Acum işi va puté procé ceva şi pe seama sa.

Trecere de Ruteni la ortodoxia. O ştire telegrafică din Moscva anunţă, că 150 familii rutene, cari au emigrat din Ungaria in Transilvania, ar fi trecut de la biserica greco-catolică la cea ortodoxă orientală.

Amărîciunea unei comune. Ministrul de honvedi a causat mare amărîciune urbarialiştilor din comuna Boroş-Ineu din comitatul Aradului. Anume ministrul şi-a propus serios sĕ se construiască pe seama honvedilor o casă pentru tragerea la tir pe locul cel mai bun de păşune al comunei. Comandantul batalionului de honvedi şi comisiunea civilă au incercat segregarea la faţa locului, insĕ nu li-a succes. Poporul in frunte cu preotul valah s'au presentat in faţa comisiunii şi au protestat cu toată hotărîrea şi energia contra segregării celei mai bune părţi de păşunat şi de pădure. Comuna este invoită a da spre acel scop alt loc potrivit din hotarul comunei. Comisiunea deci nu s'a apucat de segregare, ci aşteaptă decisul definitiv in această controversă insemnată pentru comună.

Calendariu pe anul de la Christos 1895, anul al 16-lea, a apărut in editura tipografiei diecesei gr. or. române a Aradului. — Preţul unui esemplariu este 30 cr. v. a. Noul calendariu are nu numai parte calendaristică bogată, ci şi partea sa literară ofere multă lectură interesantă şi folositoare in prosă şi in poesiă. Apoi publică şematismul metropoliei gr. or. române din Ungaria şi Transilvania şi al diecesei Aradului, in special şi consemnarea têrgurilor şi alte multe date şi informaţiuni economice-financiali.

Cholera in Maramurĕş. Din comitatul Maramurĕş vin ştiri tot mai inspăimêntătoare despre jertfele cholerei. Până acuma s'au bolnăvit şi au murit 13 inşi. Comitatul a făcut cele mai amenunţite dispositiuni de apĕrare contra cholerei importate din Galiţia.

Omul şi lupul. In 25 Octombre n. după amiadi venind de la lucru din Anina lăcătariul din Maidan Dionisiu Cipu, in plaiul „Ilişava“ i-a stat in cale un lup inspăimêntătoriu. Bietul om de frică necutezênd a merge nici inainte, nici indĕrĕt, a luat o peatră şi a lovit cu ea cu atâta putere lupul in cap, in cât i-a spart un ochiu. Lupul a ameţit de această lovitură. Bietul om a folosit această ocasiune şi a omorît lupul cu petri. Ne mâncă lupii şi nu ni-e permis se-i impuşcăm. Groaznică stare de lucruri.

Un mire ucis de fete. In comuna Kistelek, comitatul Ciongrad, au găsit in dimineaţa din 1 Noemvre in strada principală cadavrul unui tiner sugrumat cu funii. Tinerul a fost Albert Faragó, mirele unei fete frumoase. In comună se susţine că pe Faragó l'au sugrumat trei fete bĕtrâne. — Incepem a da de ruşine pe escentricii americani.

Felurimi.

Puterea mânilor la noii născuţi. Se ştie că unul din caracterele cele mai insemnate la maimuţe este aptitudinea de a se ţine acăţate in mâni, aptitudine care joacă un rol important in modul lor de existenţă şi care le desvoaltă foarte mult mâna. Facultatea aceasta nu există numai la maimuţe adulte, ci şi la cele născute de curênd. — Dl Louis Robinson a avut curiositatea se cerceteze dacă in specia omenească copiii noui născuţi au o aptitudine analoagă. A examinat vre-o 60 de copii cari nu impliniseră incă o lună, pe cei mai mulţi chiar in ceasurile dintâiu după naştere, şi in toate casurile, afară de două, a observat că copilul poate sĕ se ţină atârnat cu mânile, sau de degetele observatorului, sau de o vergea de acelaş diametru, cel puţin 10 secunde. In 12 casuri, la copiii născuţi numai de un ceas, atârnarea a ţinut o jumĕtate de minut şi, in trei casuri, aproape un minut şi jumĕtate până la 2 minute, 35 secunde. Intr'un acelaş cas, observatoriul a vĕdut un copil lăsând mâna dreaptă cu care se ţinea atârnat 10 secunde şi atârnêndu-se cu stânga cu' care se ţinù incă 5 secunde.

Mărire invingĕtorilor! In 1870, când s'a inceput rĕsboiul franco-german, renumitul scriitor francez Leopold Stapleaux tocmai era reconvalescent şi astfel nesimţindu-se in stare de a lua arma, fugí din Paris la Asmieres, unde îşi inchirià o locuinţă de vară. Abia stabilit aici, primí ştirea că Prusienii au asediat Parisul. Stapleaux era peste mĕsură ingrijat, deoare-ce el avea mulţime de scrieri şi opuri de artă ale sale, despre care presupunea cu toată siguranţa că vor se fie jefuite. El îşi făcea socoteala astfel: Dacă Prusienii vor invinge, acestia, ca inimici, nu vor putea se aibă nici o consideraţie faţă cu el şi sigur îl vor jefuí; dacă insĕ Francezii ar fi invingĕtori, aceştia de asemenea au se-l jefuiască, îl vor considera ca pe un trădător de patrie. Deodată îi veni in minte o ideie: pe poarta locuinţei sale de vară scrise cu litere mari cât pumnul cuvintele: „Mărire invingĕtorilor!“ Curênd după aceasta Prusienii asediară Asmieresul şi se incepură jefuirile. Când insĕ pe poarta lui Stapleaux observară inscripţia de mai sus, ei trecură pe lângă ea, fără se fi cutezat de a intra pe această poartă. Astfel şi-a mântuit genialul scriitor francez valoroasele sale opere.

Economiă.

Băile de cărbuni din Bănat. In numĕrul 215 „Dreptatea“ a publicat ştirea, că pe muntosul teritoriu intre Orşova şi Teregova s'au descoperit in timpul mai nou straturi estinse şi adênci, adecă foarte bogate de cărbuni de peatră.

Din parte competentă şi bine informată primirăm o intregire indreptătoare, care confirmă acea ştire, cu adausul insĕ, că acele băi preţioase şi unice in feliul lor nu sunt incă vêndute.

Analisa făcută de către specialişti a constatat, că cărbunii de peatră din aşa numita „Valea Almăjului“ este de calitatea cea mai bună, cu 1800 caborii (sistemul Berthier) mai tari chiar şi de cât cei de la Anina a societăţii căii ferate de stat austro-ungare. Dară şi teritoriul acestor băi este de patru ori mai mare ca cel de la Anina şi formează un singur complex intreg; un complex unic şi rar in toată monarchia noastră.

Ne pare bine, că intre puţinii proprietari de frunte ai acestor băi sunt şi români, pre cum Domnii D. Miletici din Bozovici, Teodor Radu din Caransebeş, Ioan Stanoilovici ş. a. cari la olaltă au 128 de cuxe sau acţii.

Asupra acestui tesaur mare şi de nespusă insĕmnĕtate atragem cu tot adinsul atenţiunea publică, mai ales a acelora cari sunt competenţi şi cunosc valoarea astorfel de băi, cu atât mai vêrtos, că locul acestor băi este de abia 17 kilometri depărtat de Orşova şi 21 de Verciorova (România).

Pentru a arĕta aproximativ valoarea acestor băi amintim, că băile de cărbuni ale fraţilor Nicolovici din Orşova, ce se află lângă ale Dlor Miletici et consortes, sunt de 20 de că ori mai mici, mai puţine in toate privinţele ale Dlor Miletici şi totuş s'au vêndut cu 220.000 fl. v. a.

Informaţiuni şi mai deamĕruntul se pot căpĕta de a dreptul de la Domnul comerciant şi proprietariu de băi D. Miletici in Bozovici.

Inriurinţa pădurilor asupra vremei. Forestierul suprem Dr. Dankelman dise intr'o prelegere publică ce o ţinù mai dăunadi următoarele: „Influinţa pădurii asupra vremei zace cu deosebire intr'aceea, că ea stêmpĕră clima. Din pădure vine preste noapte aer mai cald la şesuri, deoare-ce ea ţine căldura mai mult in pămêntul ei cel humos

și seara nu o dă așa curund aerului. Astfel scutește ea plantațiile din apropiere, (pometurile, viile ș. a.) Ea stâmpĕră căldura, de-oare-ce ea in dile călduroase trimite la șesuri aer de pădure rĕcoritor, căci pămêntul ei cel jilav și massele de frunde eshală mulți vapori de apă, cari stâmpĕră căldura. Ea trage multă roauă și neguri și respiră eară apă multă. Dealurile și piscurile acoperite de păduri scutesc ca un zid contra orcanelor, mai scutesc ținutul și contra primejdioaselor vênturi nordice și nord-ostice. La ruperile de nor intêmplate pe munți și dealuri pădurea ține o leacă apa la sine, ca se nu curgă cu o așa mare repejune in jos la țeară, sapă groape in pămênt și duce cu sine pămênt bun, care gunoiește pe unde ajunge. Tempestățile și grindinele de regulă asupra pădurei își aruncă prima furiă și astfel devin mai puțin păgubitoare pentru sate și câmpuri". — Din asta causă trebue cruțate pădurile, ear unde nu sunt, trebue făcute, fie din arbori neroditori fie din pomi! — i.

Torțĕlul (tortoțĕlul) din lucernă și trifoiu. Câtă daună face torțĕlul dacă se incuibă in lucernă ori trifoiu, știe numai cel ce a pățit. Și s'au gândit mult oamenii cum se-l nimicească, au probat in multe chipuri, dar de cele mai multe-ori fără folos. Un posesor din Sacsonia l'a nimicit cu desevêrșire in modul următor: A luat adecă la sfêrșitul lui Septemvre var nestins și l'a amestecat cu pucioasă până s'a pulverisat bine și cu pulverea aceea a presărat petecele de trifoiu torțĕloase. Câte-va dile dup'aceea urmară dile senine, așa că varul rĕmase pe loc cum l'a pus. In anul 1893 a fost locul de tot fără torțel, ba nici chiar la cosirea cea dintâiu nu se mai vedea de loc torțel, și in locul lui era rĕsărit trifoiu des și frumos. La a doaua cositură se vĕdû torțel in alte părți, pe alte petece prin trifoiu. Făcù și acolea așa, dar acum pe călduri mari, și dispărù, se nimici torțĕlul, dar cu el și trifoiul. De aici ar urma că locurile torțĕloase se le presărăm cu var nestins pulverisat amestecat cu pucioasă, dar presărarea sĕ se intêmple după ce au dat recelile, colea toamna in Septemvre și Octomvre, ba și in Noemvre până nu ninge, in dile senine. — i.

Vin din fructele socului (boz). Fructele de soc se fierb in apă ca o jumĕtate de oară și massa căpĕtată pe calea fiertului se strĕcoră printr'o sită de pĕr. La fiert am pus câte fructe p'atâta apă. Cojile, ce remân in sită, le aruncăm la gunoi. Mustul, după ce s'a răcit, se amestecă cu zăhar, la 1 litră vin 400 grami zăhar. Amestecătura aceasta se mai fierbe ca 15 minute. După ce s'a răcit aceasta amestecătură o turnăm intr'un butoiu, unde de loc incepe a fierbe. După ce trece fierberea, se astupă butoiul bine și cam după 2 luni de dile e vinul atât de curat, cât se poate trage in sticle. — Semler face din bozii socului așa numitul vin de Cypru. El fierbe o oară intreagă 60 litri de bozi cu 50 litri apă 20 kilogrami zăhăr și 180 grami ghimber și 80 grami cuișoare luând spuma continu, apoi mai pune 2 kilogrami stafide (bobițe) pisate și pune massa in butoiu spre fierbere. — Bozile socului se pot folosi și la prepararea lictarului. Spre acest scop insĕ trebue se fie coapte foarte bine, apoi le sdrucim și le strĕcurăm printr'o cărpă. Sucul amestecat cu nițel zăhar se fierbe până rĕmâne de gros după trebuință. Căldările și vasele de aramă nu sunt insĕ potrivite pentru fiertul bozilor; mai bune sunt vasele de lut.

— In Anglia fac chiar și din floarea socului un vin bun in următoriul mod: Se amestecă $1/4$ litră flori de soc cu 2 kilogrami zăhar, 4 litre apă și o lingură de drojdii de vin. Amestecătura aceasta se pune intr'un butoiu și timp de 8 dile se amestecă dilnic odată. După aceea se astupă butoiul și dupa 2 luni de dile vinul e curat și se poate trage in sticle. — i.

Primirea monetelor tocite. Camera comercială și industrială din Arad a decis in ședința sa mai recentă, că va redacta o adresă de urgență, in care va ruga ministeriul se dispună rupt-ales, ca monetele tocite sĕ se primească in valoarea lor deplină. Este adecă generală plângerea, că monetele de câte 20 cruceri vechi și tociți prin circulațiune, in Arad nu se primesc aproape nici de cum; ear' la locurile insărcinate cu incassarea acelor monete se primesc numai intr'un preț bagatel, de rîs. De altcum această plângere este generală; nu numai in Arad, ci și in alte multe locuri monetele tocite n'au mai nici o valoare in circulațiunea de toate dilele. Disposițiunea neamênată a ministrului este neincungiurat necesară, pentru ca sĕ se evite aventuale daune și păgubiri de ale mulțimei de oameni nevinovați. —

Premiarea prăsitorilor de cai in Detta. In dilele trecute s'a intêmplat in Detta premiarea prăsitorilor de cai. De și in iuriu n'a fost denumit nici un membru român, totuș s'au premiat și prăsitorii români: Dima D i m a din Voiteg și Gavrilă I o n e s c u din Detta cu diploma onorifică de argint și Stefan J i v a n din Opatița cu 15 coroane. Dar dacă ar fi fost și in comitet cineva cine se grigiască și se apere interesele espunĕtorilor români? —

Importul de vite rusești in Ungaria. Din versiunile strĕcurate pân acum in publicitate se confirmă știrea, că in Rusia se ocupă serios cu ideia de a importa de acolo vite vii in Austro-ungaria. La aceasta îi imbărbătează pe Ruși impregiurarea, că ei importează vite vii și in statele resăritene, in Italia și in Malta. Este adevĕrat, că vita cornută a Rusiei este foarte eftină; dară esistă un mare rĕu, care poate resturna toți calculii Rușilor. Acest mare rĕu este, că imperiul rusesc și adi este cuibul boalelor de vite; marfa rusească dară nu este imună și prea ușor poate importa cele mai periculoase epidemii. Aceasta va ingreuna preste mĕsură importarea vitelor vii rusești, ceea ce pe economii și producenții nostri nu-i va supĕra de loc. Vitele noastre sunt deja destul de ieftine, n'avem trebuință incă și de import străin. —

Producțiunea de zăhar in Ungaria. In Ungaria intreagă in est an s'au produs puțini napi de zăhar. Toată producțiunea de abia se urcă la cel mult 10 milioane măji metrice sau tocmai cu 30 procente mai puțin de cât in anul trecut. Producțiunea dară de zăhar incă va fi mai puțină, aceasta insĕ este cu atât mai deprimătoriu, cu cât circulațiunea producțiunilor de zăhar străine va lua dimensiuni tot mai mari. Numai in anul trecut s'a importat 311.812 măji metrice zăhar rafinat. Este adevĕrat, că și din Ungaria s'a esportat zăhar; insĕ acest esport nu stă in proporțiune cu importul, căci pentru zăharul importat am dat 12 milioane floreni, ear' pentru cel esportat am primit numai 8 milioane floreni. Această disproporțiune insĕ nu este sănĕtoasă pentru țeara noastră care este o țeară agricolă. —

Recoalta de tutun in Ungaria. Recoalta de tutun a fost in est an in Ungaria și cualitativ și cuantitativ bună. Se dice că deosebit bine a reușit tutunul sădit in ținutul Dobriținului și al Seghedinului. Acest tutun va da un material escelent pentru feliuritele specii de tutun de lulea și țigarete. La recoaltă s'au adunat la 600.000 măji metrice frunze proaspete, cari vor da la 300.000 măji metrice material uscat. Pentru această recoaltă s'au plătit din partea erariului financiar preste șese milioane floreni tacse de rescumpĕrare. —

Higienă.

La ce boală e permis fumatul? In prima linie, la cele mai multe boale chirurgice e permis fumatul, cu escepțiunea stărei de recovalescență după boale de beșică, sau după operațiuni la burtă. Bolnavi de ochi, nas, gât și gură se nu fumeze de loc. Boalele interne, cari eschid fumatul sunt: Peritonitis și Tiphus. La efecțiunile de stomach se poate permite fumatul, dacă fumul se filtrează. La boale de plămâni autorul, intre anumite impregiurări, permite fumatul, ear la boale de nervi nu poate sigur fixa, când sĕ se permită și când nu. Abdicerea spontană de fumat strică in cele mai multe casuri. In locuințele, unde sunt bolnavi, fumatul se fie totdeuna oprit. Timpul cel mai potrivit pentru fumat este câteva oare după prând.

*

Contra alcoolismului. Dilele trecute s'a ținut la Lyon in Francia, in localul primăriei, un congres care are oare-care importanță.

In ședință secretariul a pus la ordinea dilei trei chestiuni: regimul legal al prostituatelor, contra căruia s'a pronunțat, situația legală a femeilor in Francia, situație foarte inferioară față de cele din alte țĕri, și care cere numĕroase ameliorări in vederea asigurărei respectului și influenței educative pentru femee, și, in fine, l u p t a c o n t r a a l c o o l i s m u l u i.

Această din urmă chestiune a avut de raportor pe dl Dr. Legrain, medicul șef, care a tratat-o cu o claritate superioară. Francia merge spre ruina sa, a dis raportorul probând aceasta printr'o serie de argumente puternice cari nu lasă nici o indoială.

Dar, ceca ce e mai interesant in acest congres de moralitate ținut la Lyon, este idea pe care organisatorii congresului o avură de a comunica publicului resultatele deliberațiunilor. Două mari intruniri s'au anunțat in amfiteatrul principal al facultăței de litere și intr'una din ele, consacrată chestiei alcoolismului, mai mulți oratori de o deosebită competință au luat cuvêntul inainte a 800 persoane.

Doctorul Pierret, profesor de clinica mentală, a făcut tabloul alcoolicului inconvient, care nu se imbată nici odată, dar care bea totdeuna dosa de spirtuoase tolerată de organism și care sfêrșește prin a-și ispăși nenorocita lui greșală prin sdrobirea succesivă a organelor celor mai importante, stomacul, ficatul, rinichiul și prin turburarea intelectuală și morală.

După dl Pierret vorbi doctorul Motet, celebrul criminalist din Paris, venit acolo dinadins, care a arĕtat seriele de desordine produse de alcoolici, ilustrând toate acestea prin istorisiri de crime născute din causa bĕuturii.

Dl dr. Rey, medicul șef al asilului de alienați din Marsilia, a istorisit că flagelul e intins in toată regiunea, in orașe ca și in sate, și a povestit că in Marsilia, oraș mult timp renumit prin sobrietatea locuitorilor sĕi, sunt atâți alienați, că ospiciul sĕu, de și reservat pentru patru departamente, e deja plin numai de locuitori din arondismentul Marsilia. Fiii alcoolicilor din acest arondisment datoresc puțină recunoștință părinților lor, căci mai toți au un spirit slab ca moștenire. In școalele din acest oraș sunt peste 300 de copii imbecili și improprii culturei.

Cum insĕ sĕ se opună acestui flagel?

Oratorii cari au urmat au espus aceasta. Dl Fuliquet a spus că in arondismentul Lyon a inceput o serie de conferințe. La inceput cei 400 de auditori ai sĕi ascultau rîdĕnd, in urmă insĕ au inceput sĕ asculte cu atenție. Mai mulți bețivi s'au indreptat, iar alții au promis sĕ se indrepte. Dar nu numai societățile de cumpĕtare sunt un mijloc de indreptare contra acestui flagel care ne desonorează și ne perde. Ar trebui luate mĕsuri de guvern ca m o n o p o l fabricărei alcoolului, t a x ă u r c a t ă pe bĕuturi, inființarea de c a s e d e s ă n ĕ t a t e speciale pentru căutarea alcoolicilor.

Cam aceasta este in esență resumatul conferințelor contra alcoolului, ținute in Lyon.

*

Așternutul. Așternutul are foarte mare inriurință asupra odihnei și asupra somnului.

Patul și așternutul se fie așa intocmite, in cât cel care doarme in ele se aibă locul comod, atât in lungime pentru intinderea corpului, cât și in lățime pentru cuprinderea grosimei.

Stavila patului se nu fie mai inaltă, de cât 0·50 c. m. de la pardoseala casei de sus. Va fi de lipsă acest spațiu, ca se poată umbla liber aerul pe sub el.

Așternutul vine așeḑat in paturi de fer, ori de lemn; cele de fer sunt mai de preferit, de cât cele de lemn, din causă, că aceste din urmă nu se pot conserva așa curate, ca cele de fer, afară de aceea in ele se sporesc cu inlesnire ploșnițele, cari neliniștesc pe om și-i strică odihna de peste noapte.

Fundul sau basa patului e mai practic a fi făcut din tingi, de cât din scânduri. Scândurile impedecă mișcarea aerului prin așternut.

Așternutul se fie compus din haine de acele, cari corĕspund cu temperatura de peste an. Hainele se pregătesc tot din acele stofe și substanțe, din cari se face și imbrăcămintea.

Ele au se ne scutească corpul de apĕsăturile dureroase ale patului, in somn ne apĕră corpul de rĕceală și de influențele curenților de aer.

Pentru țĕranul econom cel mai bun așternut ar fi cel din paie de ovĕs sau de grâu. Paiele sunt cunoscute ca rele conducĕtoare de căldură, prin urmare ele nu lasă a se perde multă căldură din corp.

Paiele se așeḑă pe fundul patului intr'un sac sau saltea. Peste acesta in timp de iarnă se poate intinde o țĕsătură de pănură, care se acopere printr'un lepedeu (ciarșaf) de pânză din iin sau din cânepă.

La un așternut complet se mai cere incă și o perină umplută cu pĕr de cal, ori cu pănuși scărmănate de păpușoi.

Perina, care nu trebue se fie de tot inaltă, are acel folos, că ține capul ceva mai sus, de cât picioarele și celelalte părți ale corpului. Astă posiție mai inaltă a capului e tocmai de lipsă, fiind că in casul contrar, dacă capul ar fi mai jos de cât corpul, s'ar grămădi prea mult sânge in creer și omul s'ar trezi din somn tălbăcit și cu dureri, ba ușor ar puté fi lovit de o gută.

Corpul in timpul dormitului se acopere cu vestminte de stofe de acele, cari absorb lesne gazurile și sudorile, apoi și cu de acele, cari ne asigură căldură. Pentru vară corĕspund acoperemintele de pânză, pentru primăvară și toamnă sunt bune țĕsăturile de bumbac, pe când iarna țĕranul trebue se recurgă și la țoalele de lână, cari fiind foarte călduroase, prin ele ușor trec gazurile și evaporările prin corp. Pentru ca țoalele se nu iriteze pielea cu asprimea lor, le punem peste ciarșafuri de pânză.

Perinile și acoperemintele pufăioase umplute cu pene, nu sunt potrivite nici cu posiția Românului econom și nici cu regulele igienice, pentru că in ele se află mult aer, care e rĕu conducĕtor de căldură și nu permite ușor trecerea evaporărilor gazoase, ca cele de pânză, de bumbac, sau de lână.

După ce acoperemintele de pene sunt foarte călduroase, ele ar fi convenabile mai ales pruncilor și celor căḑuți in adânci bĕtrânețe, cari au lipsă de multă căldură.

Paturile și așternuturile destinate pentru odihnă și somn, de regulă, au se fie așeḑate in partea mai indoită a odăilor de dormit, ca se nu ajungă nici lumina naturală, nici cea artificială asupra ochilor, căci aceste conturbă odihna și somnul oamenilor, cari dorm mai ușor.

Femeia harnică, care e concreḑută cu conducerea casei, se va ingriji ca așternutul in toată ḑiua dimineața se fie scormonit și vestmintele lui aerisate. La toată sĕptĕmâna hainele de pat, mai ales albiturile, trebue spălate și schimbate cu altele curate. Somnul indeplinit in așternut curat, este o adevĕrată fericire pentru sănĕtatea ori-cărui om.

Nu-i bine ca se doarmă mai multe persoane la olaltă intr'un așternut, căci gazurile cele multe, ce evaporează, imputesc aerul ce-l respirăm și se perde multă căldură din noi. Cu deosebire stricăcios este dormitul băieților la olaltă cu persoane bĕtrâne. In astfel de casuri băieții avĕnd circularea sângelui mai repede, corpul bĕtrân le detrage din căldură și-i slăbește din puteri.

R o d n a, la luna lui Septemvre 1894.

S. S t o i c a, medic pensionat.

Têrgurile de țară.

Noemvre.

1. Hunedoara. 3. Agêrbiciu (Cttul Turda-Arieș), Richișdorf, Șomcuta-mare, Szilágy-Nagyfalu (Nușfalĕu). 4. Reștinari, Saros-Berkesz, Tășnad. 7. Craifaleu, Elisabetopolea, Felvinț, Frata ung., Gârboul ung., Gernesig, Gurușlău-mare, Harasztkerék Hundrubechiu, Zernești. 8. Baia de Criș, Ciachi-Gârbou, Veneția inf. 10. Bilac, Jimborul-mare. 13, Cuciu (Kutyfalva), Gârcei (Görcsön), Gerghio-Ditro, Gialacuta, Huedin, Vințul inf. 15 Baia-mare. 16. Bistrița, Măgheruș. 17. Szentegyházat sau Kápolnás-Ujfalu. 18. Mediaș, Saschiz, Sec. 19. Baiutin, Zelau. 20. Betlean. 21. Agêrbiciu (Cttul Têrnava-mare). 22. Hălmagiu-mare, Hașfaleu. 23. Ozun. 24. Batoș, Blaș, Făgăraș, Petelea, Orĕștie, Turda-veche. 25. Brad (Gierelsau). 29. Apoldul sup. (Apoldul-mare), Gilău. 30. Cehu (Szilágy-Cseh), Piskolcz, Zam (Cttul Hunedoarei).

18. Seghedin. 20. Chichinda-mare.

Călindariul sĕptĕmânei.

O c t o m v r e — are 31 ḑile. — Brumărel.

Dilele	Călindariul Iulian v.	Călind. Gregorian
Dumin.	23 † Ap. Iac. fr. D.	4 Carol Comor.
Luni	24 S. m. Areta	5 Emeric
Marți	25 S. m. Marcian	6 Leonard
Mercuri	26 † **Sf. Mart. Dum.**	7 Eugelbe
Joi	27 S. m. Nestor	8 Goeefrie
Vineri	28 S. m. Terențiu	9 Teodor
Sâmbĕtă	29 S. m. Anastasia	10 Andreiu

Tragerea de losuri.

Tragerea losurilor de stat din 1860. Câștigul intâiu l'a dobândit seria 7204 nr. 48 cu **50.000 fl.** apoi s. 15498 n. 14 cu **25.000 fl.** s. 13525 nr 11 cu **10.000 fl.** s. 4398 nr. 2, s. 18790 nr. 1 cu **5.000 fl.** s. 2769—5 3608—9 4149—8 4208—16 4843—16 5659—16 9281—15 9694—17 9856—1 12686—6 13123—7 14375—6 14500—20 18655—13 19862—15.

*

Institutul fonciar ungar, a 17 tragere, cu 4% valută de papir in sumă de 299.000 fl. 12 dărabe cu **10.000 fl:** 73 108 160 200 254 287 417 423 515 651 839 982 169 dărabe cu **1000 fl:** 68 74 75 78 125 194 325 365 428 436 457 530 593 654 672 727 731 1007 249 266 306 324 325 359 452 596 597 907 2158 165 243 245 350 523 541 920 970 3087 774 775 7c6 845 850 851 853 977 4570 860 862 868 902 927 973 5181 752 777 861 6099 322 545 657 676 900 7229 248 251 336 523 619 8031 210 278 9058 370 395 408 534 10026 063 072 182 189 203 208 212 267 11253 746 749 12516 814 824 873 13339 416 14105 260 15049 401 405 461 462 467 504 524 525 571 804 16208 214 284 676 910 18019 061 082 187 194 242 357 359 360 376 377 380 20401 406 633 21102 22504 715 820 23692 24142 380 405 25930 931 935 978 26023 305 334 365 371 372 373 402 670 671 27682 28058 112 113 117 679 695 29001 002 007 008 073 090 120 30953 965 996 32043 048. — 100 dărabe cu **100 fl:** 61 62 70 71 217 218 219 220 221 223 225 227 239 330 985 1308 309 357 379 745 2621 736 754 755 756 866 867 957 960 3068 069 093 547 605 625 754 4013 046 178 314 316 457 530 531 535 994 5095 954 969 972 6057 086 088 089 097 975 7370 762 839 8908 9141 296 10078 593 596 597 644 803 931 932 11000 306 486 523 534 12782 784 785 867 869 881 899 13500 523 713 717 718 754 780 781 891 986 987 997 998 999 14000 001 002 004.

Posta redacțiunii.

Mai multora de la Opatița: In causa Dvoastre cu școala s'au făcut din partea protopopiatului toate cele de lipsă și prescrise. Fiți convinși, că și ven. consistoriu își va face datorința negreșit. E bine dară se fim cu oareși-care răbdare incă și se așteptăm in liniște până la sfêrșit.

Dlui M. P. in B. Comloș: Vocabulariu italian-român îți pŏți procura prin ori și care librăriă.

Dlui R. A. in R: Acele imprumuturi le mijlocește aici o persoană anumită de incredere, căreia au sĕ se dee toate informațiunile și documentele necesare.

Dlui Andreiu Bălan in B. Comloș: Pân acum a fost cam greu; dară poate că in viitoriu se va implini și acea.

Editor și redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Redacția și administrația: Strada Zápolya nr. 6.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţĕrile esterne comerciul este mai vivace, preţurile sunt staţionare.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmăna trecută. Speciele de grâue principale se căutau. Ele variază in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 190,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 6 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 65 cr. — 6 fl. 20 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 6 fl 25 cr.—6 fl 30 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 50—5 fl 52 cruceri. Cel slab 4 fl. 30—4 fl. 50 cr.

G r â u l este fluctuant. Preţurile variau cu 6 fl 30—6 fl 41 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 8000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl. 80 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 20 cr. — 5 fl, 40 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 32 cr. — 4 fl. 42 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 20 cr. — 5 fl. 40 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 5 fl. 80 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 7 fl. 50 cr. rotundă 9 fl. 25 cr. sură 7 fl. 25 cr. pistriţă 7 fl. 50 cr. pitică 10 fl. 25 cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 19 fl. vênĕt 20 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 6 fl. 25 cr.— 6 fl. 75 cr. mohor 9 fl. 50 cr. — 10 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 10 fl. 20 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 3—5 fl. Găine 90 cr. 1 fl 20 cr. — 1 fl. 30 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 40 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl. 20 cr.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au cădut cu 10 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 80 cr. rosa nuoi 2 fl 60 cr. ca covrigii 4 fl 50 de fabrică 1 fl. 60 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 16 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 40 cr — 45 cr. tăiaţi 65 cr. — 70 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 40—45 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 49 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 42 fl. — 46 fl 50 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timlşoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

Zona	Trenuri pers. omnib. sĕu mest. I clasa	II clasa	III clasa	Trenuri accelerate I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2.40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu T i m i ş i ó r a:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrös	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	13	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyerok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	3
Kétegyháza	6	Puszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zona 14.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 9 Noemvre 1894.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 77 chilog. per 100 chilog.	5.80—5.85
" " " 78 " " 100 "	5.90—5.95
Sĕcară " " " " " 100 "	4.85—4.90
Orz " " " " " 100 "	5.50—5.60
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.	5.50—5.60
Cucuruz, nou " 100 "	4.95—5.00
Rapiţă, " 100 "	9.40—9.50

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 8 Noemvre 1894.

Grâu de primavară	fl. 6.72	—
" " toamnă	fl. 6.27	—
Ovĕs de toamnă	fl. 5.90	—
" de primavară	fl. 6.05	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 4.95	—
" " Sept.—Oct.	fl. 5.35	—
Rapiţă	fl. 11.15	—
Grâu nou pro 1895	fl. 7.09	—

Bursa de Budapesta din 8 Noemvre 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
" " " " 10.000	4%	—.—
" " " " pr. 31 Mart.		118.30
" " coroane ung.	4%	95.40
" " " " pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
" " " de stat, 1889, aur.,	4½	127.50
" " " " " " arg.	4½	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
" " " " 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4½%	101.—
" " " " croate	4½%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
" " croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
" hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4^{2}/_{10}$	93.50
" " " " " Febr.-Aug.	$4^{2}/_{10}$%	98.50
" " " " arg. Jan.-Jul.	$4^{2}/_{10}$%	98.50
" " " " " Apr.-Oct.	$4^{2}/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
" " " " 1860, 500	5%	147.—
" " " " 1860, 100	5%	159.50
" " " " 1864, 100		198.—
" " " " 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
" cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
" " " " " " (stamp. austr.)	3%	39.—
" soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
" " " " " 5%	101.—
" " " " " 5½%	101.—
" de credit ardeleană 5%	100.—
" " " " $4^{1}/_{10}$% 40 ani	99.—
" " " " $4^{1}/_{10}$% 50 ani	98.50
" credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
" " " " " 5½%	—.—
" " " " " 6%	—.—
" " " " " 4½%	100.50
" gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
" " " 106 5% 40 ani	—.—
" " " " III. emis. 5%	102.50
" " " " IV. emis. 4½%	100.50
" I. de credit din Timişoara 5%	102.—
" I. " " " " 4½%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
" " " " verig.	5.94
" austr.-ung. de 8 fl.	9.88
" de 20 franci	9.92
20 marce	12.19
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.37
" " " de bancă pr. 31 Maiu	61.37

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
" " " st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv" 2	3.30
" " " austr.	3.60
" crucea roşie 5	12 50
" " " austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
" " bpestan	10.75
" " austr.	11.—
" crucea roşie italien. 25 lire	12.50
" " " " austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acții Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.–
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.=
„ „ „ pe acții Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.–
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Bursa din București pe ḍiua de 6 Noemvre 1894.

EFECTE	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$100\frac{3}{4}$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97\frac{1}{8}$
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	$98\frac{1}{8}$
„ „ $32\frac{1}{2}$ mil.	4%	Ianuarie Iulie	$84\frac{1}{2}$
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$83\frac{3}{4}$
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$85\frac{1}{2}$
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	$86\frac{3}{4}$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	$100\frac{3}{4}$
„ casei pens. a 300 lei	10	MaiuNoembre	277
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86\frac{1}{2}$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87\frac{1}{4}$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iași	5%	Iulie Ianuarie	$79\frac{1}{2}$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nomiuala	
Banca naț. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naționala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcțiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hârtie	—
Rubla de hârtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiță	—	—
Fasole	—	—

SCHIMB	CURSUL
Londra . . cek	25.41
„ . 3 luni	25.27
Paris . . cek	101
„ . 3 luni	100. 25
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . cek	$203\frac{1}{4}$
„ . 3 luni	$201\frac{1}{4}$
„nap. (scurt)	—
Berlin . . cek	124.35
„ . 3 luni	123.70
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam 3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.90
„ . (scurt)	—
Elveția . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acțiuni“ in Timișoara.